

DE VLAAMSE MINISTER VAN Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 26 april 2019 houdende de oprichting van een afstammingscentrum en een DNA-databank
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Voorliggende nota beoogt de principiële goedkeuring van het voorontwerp van besluit dat uitvoering geeft aan het decreet van 26 april 2019 houdende de oprichting van een afstammingscentrum en een DNA-databank.

Het besluit regelt onder meer de wijze waarop personen zich kunnen aanmelden bij het afstammingscentrum, de aangelegenheden waarvoor beroep kan worden gedaan op de dienstverlening van het afstammingscentrum, de wijze van afname van DNA-stalen en opmaak en matching van het DNA-profiel in de DNA-databank en de taken inzake de (psychosociale) begeleiding en ondersteuning bij afstammings- en zoekvragen naar genetische verwanten. Het besluit legt daarnaast subsidiëringsvoorwaarden op en voorziet in een regeling tot toezicht en handhaving.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Beleidsveld: opgroeien

Beleidsnota WVG 2019-2024:

- **Strategische doelstelling 2.3** We voeren een adoptiebeleid dat de rechten en belangen van alle betrokkenen maximaal respecteert.
- **Operationele doelstelling 2.3.2** We realiseren de uitbouw van een afstammingscentrum en de bijhorende DNA-databank.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaand ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2019/366 van 7 januari 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 3 april 2019 werd door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement het voorstel van decreet houdende de oprichting van een afstammingscentrum en DNA-databank aangenomen, (zie St. VI.P. 1855 (2018-2019) nr. 1). Het decreet werd bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering op 26 april 2019 (B.S.17 juni 2019).

Het decreet probeert minstens gedeeltelijk tegemoet te komen aan het recht op afstammingsinformatie, gewaarborgd in internationale verdragen¹.

Het decreet vertrekt van twee grote basisprincipes. Enerzijds wordt er een centrum opgericht waar iedereen met vragen over afstamming terecht kan. Het beantwoorden van afstammingsvragen dient hand in hand te gaan met psychosociale ondersteuning aan alle betrokken partijen die voldoende laagdrempelig hoort te zijn. Gekoppeld aan de werking van het centrum wordt voorzien in de oprichting van een DNA-databank waarin DNA-profielen met elkaar worden gematcht door een daartoe vergund centrum voor menselijke erfelijkheid. De vertaling van de doelstellingen die hebben geleid tot het decreet, uit zich in de oprichting van een afstammingscentrum met drie opdrachten:

- Informatieopdracht: het afstammingscentrum treedt op als aanspreek- en oriëntatiepunt voor wie vragen heeft over zijn afstamming. Het behandelt zowel louter informatieve vragen als meer specifieke, individuele vragen. Zo nodig verwijst het afstammingscentrum door naar andere gespecialiseerde diensten of gepaste hulpverlening,
- Opdracht met betrekking tot begeleiding bij zoek- en afstammingsvragen;
- Opdracht als expertisecentrum voor alle afstammingsgerelateerde aangelegenheden. Het afstammingscentrum werkt daarvoor samen met het centrum voor menselijke erfelijkheid en met andere instanties, diensten en verenigingen die op het vlak van het afstammingsonderzoek, de adoptie en de begeleiding actief zijn.

Bepaalde aspecten in het decreet vergen verdere uitvoering door de Vlaamse Regering. Dit voorontwerp van besluit concretiseert de werking van het afstammingscentrum en het centrum voor menselijk erfelijkheid wat betreft de taken waarvoor het is vergund. Dit impliceert eveneens de wijze waarop het centrum voor menselijke erfelijkheid en het afstammingscentrum met elkaar dienen samen te werken en welke gegevens kunnen uitgewisseld worden. Tevens worden een aantal vergunningsvoorwaarden nader gespecificeerd en ook de procedures i.v.m. de vergunning, subsidiëring en handhaving worden uitgewerkt.

---

¹ Onder meer artikel 7 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989 en artikel 8 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden van 4 november 1950.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

TABEL MET DE RECHTSGRONDEN

Artikel in het ontwerpbesluit	Rechtsgrond in het decreet van 26 april 2019
Artikel 1	Definities
Artikel 2	Artikel 12, §2
Artikel 3	Artikel 13, tweede lid
Artikel 4,§1 en 2	Artikel 16, §4
Artikel 4,§3	Artikel 14, tweede lid
Artikel 5 tot en met 8	Artikel 17, derde lid
Artikel 9, §1	Artikel 10, 4° en artikel 20,§2
Artikel 9, §2	Artikel 10,7°
Artikel 10	Artikel 29
Artikel 11	Artikel 14, tweede lid
Artikel 12- 13	Artikel 34
Artikel 14	Artikel 6, 4°
Artikel 15	Artikel 7, eerste lid, 3°
Artikel 16	Artikel 7, tweede lid
Artikel 17 -25	Artikel 5, tweede lid
Artikel 26-30	Artikel 8, tweede lid
Artikel 31-36	Artikel 37, tweede lid Artikel 35, derde lid
Artikel 37-39	Artikel 37, derde lid
Artikel 40-41	Artikel 38, derde lid
Artikel 42	Uitwerking

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.

Dit artikel behoeft geen commentaar.

HOOFDSTUK 2. WERKING VAN HET AFSTAMMINGSCENTRUM EN HET CENTRUM VOOR MENSELIJKE ERFELIJKHEID

Het decreet van 26 april 2019 houdende de oprichting van een afstammingscentrum en een DNA-databank legt de contouren vast van de werking van het afstammingscentrum en de samenwerking met het vergunde centrum voor menselijke erfelijkheid. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de aanmelding bij het afstammingscentrum, voor de werkwijze bij contactopname en voor het verkrijgen van informatie, alsook voor de vergoeding die aan de gebruiker van het afstammingscentrum kan worden gevraagd en de besteding ervan.

Artikel 2.

Dit artikel geeft uitvoering aan de delegatie vervat in artikel 12,§2 van het voormelde decreet om nadere regels te bepalen voor de werkwijze bij contactopname en voor het verkrijgen van informatie.

Er wordt bepaald dat iedere persoon die vragen heeft over afstamming zich zonder enige voorwaarde of drempel kan wenden tot het afstammingscentrum. De contactopname met het afstammingscentrum kan hetzij telefonisch of via mail, maar ook rechtstreekse contactopname is mogelijk. De eerste contactopname met het centrum is steeds kosteloos en kan gebeuren zonder

registratie of vrijgave van persoonsgegevens. Op deze manier wordt de toegang tot het afstammingscentrum zo laagdrempelig mogelijk gehouden en is het aldus eveneens mogelijk zich anoniem te wenden tot het centrum voor vragen rond afstamming. De informatie die bij een eerste oriënterend gesprek kan worden aangeboden, is niet limitatief bepaald. De informatie kan o.m. betrekking hebben op afstamming in het algemeen, alsook de mogelijkheden om op zoek te gaan naar biologische verwanten. Tevens reikt het afstammingscentrum informatie aan over de partners waarmee het in voorkomend geval een samenwerkingsverband heeft gesloten, alsook informatie over meer gespecialiseerde hulp waarnaar eventueel kan worden doorverwezen.

Artikel 3.

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 13, tweede lid van het voormelde decreet waarbij aan de Vlaamse Regering delegatie wordt gegeven om nadere regels te bepalen voor de aanmelding. In dit artikel wordt bepaald dat een persoon die beslist om een zoektocht naar (een) genetische verwante(n) op te starten via het afstammingscentrum, dient zich aan te melden via het aanmeldingsformulier dat het afstammingscentrum ter beschikking stelt. In het aanmeldingsformulier zal de gebruiker worden gevraagd de nodige identificatiegegevens op te nemen, alsook alle gekende informatie omtrent zijn familiale situatie die kaderen binnen zijn zoekvraag. Voor donorkinderen en/of donoren, bijvoorbeeld, omvat dit o.m. de periode waarin de donatie of inseminatie plaatsgevonden heeft en het ziekenhuis. Voor de geadopteerde zou deze informatie kunnen slaan op de datum en plaats van afstand en adoptie alsook de dienst die eventueel instond voor de bemiddeling. Deze informatie zou o.a. kunnen gebruikt worden om te verifiëren of er in het geval van overeenkomst tussen DNA-materiaal ook effectief een verwantschap bestaat. Op basis van de gegevens in het aanmeldingsformulier kan worden gepolst naar de noden en verwachtingen van de gebruiker. Niet iedere situatie is van die aard dat een zoektocht via staalafname van DNA-materiaal en opname van het overeenstemmend DNA-profiel in de DNA-databank kan overwogen worden. De medewerkers beoordelen de situatie van de gebruiker en beoordelen *case-by-case* of in het kader van de specifieke zoekvraag de afname van DNA-materiaal en opname van het overeenstemmend materiaal in de DNA-databank opportuun lijkt.

Artikel 4.

§1 en 2 van artikel 4 geven uitvoering aan de delegatie vervat in artikel 16,§4 van het voormelde decreet om de nadere inhoud te bepalen van de inlichtingen die aan de geïnformeerde toestemming van de gebruiker voorafgaan. Het is van essentieel belang om de gebruiker goed in te lichten over de procedure van afname van DNA-materiaal en de verdere verwerking van het DNA-staal. Enkel op die manier kan de gebruiker op geïnformeerde wijze handelen. Het artikel benadrukt dat een staalafname slechts kan plaatsvinden na geïnformeerde toestemming van de gebruiker. De voorgaande informatie heeft eveneens betrekking op de kosten die zijn verbonden aan de staalafname en verdere verwerking van het staal.

§3 van artikel 4 heeft betrekking op de delegatie vervat in artikel 14, tweede lid van het voormelde decreet waarbij aan de Vlaamse Regering opdracht wordt gegeven om de nadere regels te bepalen voor de vergoeding die aan de gebruiker kan worden gevraagd en kan nadere regels vaststellen voor de besteding ervan.

De financiële bijdrage die van de gebruiker kan worden gevraagd, is afhankelijk van de methodiek en software die wordt gebruikt door het vergunde centrum voor menselijke erfelijkheid. De minister wordt gemachtigd de hoogte van dit bedrag nader te regelen waarbij de mogelijkheid wordt voorzien om hierbij eventueel rekening te houden met de sociale of economische situatie van de gebruiker.

Artikel 5.

Dit artikel, evenals de artikelen 6 tot 8, voeren de delegatie aan de Vlaamse Regering, opgenomen in artikel 17 derde lid, uit om de nadere regels vast te stellen voor de procedure van afname en verwerking van de DNA-stalen.

De staalafname wordt zo eenvoudig mogelijk georganiseerd en gebeurt steeds onder toezicht van een opgeleide medewerker van het afstammingscentrum om erop toe te zien dat iedere afname van DNA-materiaal op uniforme wijze gebeurt en om vergissingen of kwaliteitsverlies zo veel als

mogelijk te vermijden. De aanwezigheid van een medewerker van het afstammingscentrum maakt het ook mogelijk dat, wanneer nodig, onmiddellijk bijkomende informatie kan worden verkregen. De aanwezigheid van een medewerker van het afstammingscentrum bouwt tevens een controle in op de informatie die aan de gebruiker wordt verleend. Misleiding van de gevolgen van een DNA-afname wordt op die manier vermeden.

Artikelen 6-8.

Het is belangrijk om gegevens bij te houden van iedere stap in de procedure van afname en verwerking van DNA-materiaal zodat de gebruiker op structurele wijze kan worden geïnformeerd doorheen de procedure.

Artikel 9.

De eerste paragraaf van dit artikel bepaalt, in uitvoering van de delegatie vervat in artikel 10,4° van het voormelde decreet dat, wanneer het centrum voor menselijke erfelijkheid uitsluitel heeft over het verwantschap tussen twee of meer DNA-profielen, zij het afstammingscentrum daarvan op de hoogte brengt. Die kennisgeving gebeurt aan de hand van de unieke identificatienummers zodanig dat geen persoonsgegevens worden uitgewisseld tussen het afstammingscentrum en het centrum voor menselijke erfelijkheid.

De medewerkers van het afstammingscentrum kunnen dan aan de hand van het identificatienummer het verband leggen met de persoonsgegevens van de verwante gebruikers in hun gegevensbank.

Paragraaf 2 geeft opdracht aan de minister om vorm en termijnen van de rapportering over deze activiteiten van het centrum voormenselijke erfelijkheid vast te leggen (uitvoering van de delegatie vervat in artikel 10, 7°).

Artikelen 10 en 11.

De Vlaamse Regering kreeg in artikel 29 van het voormelde decreet de opdracht om de nadere regels te bepalen voor de begeleiding en ondersteuning van de gebruikers. Het afstammingscentrum heeft immers een aanzienlijke rol te vervullen op het gebied van begeleiding en psychosociale ondersteuning. Artikel 10 specificeert de taken die het afstammingscentrum minstens dient te vervullen. Een van de taken heeft betrekking op het aanbieden van ondersteuning bij zoektochten naar de biologische familie. Het betreft hier niet alleen de ondersteuning naar aanleiding van afname van DNA-materiaal, maar ook de ondersteuning naar aanleiding van inzage in een adoptiedossier. Sommige handelingen in het kader van zoektochten brengen kosten met zich mee doordat beroep moet worden gedaan op de hulp van internationale instellingen en/of externen. Het afstammingscentrum heeft de mogelijkheid deze kosten door te rekenen aan de gebruiker, mits afdoende verantwoording d.m.v. een factuur of onkostennota aan te leveren (artikel 11 in uitvoering van artikel 14, tweede lid van het voormelde decreet).

Artikelen 12 en 13.

Ter uitvoering van de delegatie vermeld in artikel 34 van het voormelde decreet bepaalt artikel 12 dat van iedere gebruiker die zich bij het afstammingscentrum aanmeldt met een concrete zoekvraag, een dossier wordt aangelegd. Dit o.a. om continuïteit in de dienstverlening aan de gebruiker aan te bieden. In lijn met de regelgeving omtrent de verwerking van persoonsgegevens kan dit dossier op eenvoudig verzoek van de gebruiker worden verwijderd. In ieder geval worden de dossiers verwijderd na verloop van honderd jaar. Deze termijn is in lijn met het decreet van 26 april 2019 en houdt rekening met de levensverwachting van de mens. Slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden zal deze de termijn van honderd jaar overschrijden. Er is geen reden om de dossiers voor langere termijn te bewaren (artikel 13).

Artikel 14.

Dit artikel voert de delegatie uit vermeld in artikel 6, 4° van het decreet van 26 april 2019 waarbij de Vlaamse Regering opdracht krijgt de samenstelling van het multidisciplinair team vast te stellen. De dienstverlening van het afstammingscentrum dient kwalitatief hoogwaardig te zijn. Het divers takenpakket van het afstammingscentrum vergt expertise vanuit verschillende disciplines. De

werking met professionele medewerkers met een specifieke opleiding en ervaring is dan ook cruciaal. Verder dient er tijd en ruimte worden voorzien voor systematische evaluatie en bijsturing om deze professionaliteit kwaliteitsvol te blijven garanderen. Het minimaal of maximaal aan te stellen werknemers wordt niet gespecificeerd omdat het de bedoeling is dat het team pragmatisch kan worden uitgebreid naarmate specifieke wettelijke initiatieven zouden volgen.

Artikel 15.

De voor het afstammingscentrum vergunde organisatie dient ieder jaar een jaarverslag te bezorgen aan het Vlaams Centrum voor Adoptie. Dit artikel specificeert welke informatie in het jaarverslag moet worden opgenomen, overeenkomstig de delegatie daartoe aan de Vlaamse Regering gegeven in artikel 7, 3° van het decreet van 26 april 2020.

Artikel 16.

Dit artikel legt nadere regels vast over het uitvoeren van de erkenningsvoorwaarden, ter uitvoering van de delegatie vermeld in artikel 7, tweede lid van het voormeld decreet. De decreetgever vindt het zeer belangrijk om de dienstverlening van het afstammingscentrum mede af te stemmen op de verwachtingen en noden van de doelgroepen. Om dit te verwezenlijken, dient op geregelde basis te worden afgestemd met de doelgroepen, (zie artikel 7, 7° van het decreet van 26 april 2019 waarbij het afstammingscentrum de opdracht krijgt om een regelmatige bevraging van de gebruikers over de dienstverlening van het afstammingscentrum te organiseren). De Vlaamse Regering wil dit nog sterker uitbouwen en bepaalt dat het afstammingscentrum in een structurele vertegenwoordiging van de doelgroepen moet voorzien. Het doel van het afstammingscentrum is immers om de doelgroepen verder te helpen bij bepaalde vragen waarmee ze zitten in het kader van hun afstamming. De Vlaamse overheid is dus voorstander van een aanpak waarbij doelgroepen betrokken worden aangezien dit de gedragenheid en de kwaliteit van de dienstverlening kan verhogen. Aan de minister wordt de opdracht gegeven om de wijze waarop de structurele vertegenwoordiging vorm moet krijgen, nader te regelen. Immers, verschillende pistes zouden uitgeschreven kunnen worden, die evenwel eerst, middels voorgaande gesprekken met de doelgroepen, afgetoetst moeten worden.

Desgevallend zal hierover mededeling aan de Vlaamse Regering worden gedaan.

HOOFDSTUK 3. VERGUNNING EN SUBSIDIËRING

Artikel 17.

Het decreet voorziet in artikel 47 en 48 de procedure die direct na inwerkingtreding gevolgd wordt om onmiddellijk en snel een procedure te kunnen starten om een vergunning toe te kennen. Het is echter niet uitgesloten dat de vergunning van de organisatie op een bepaald moment stopt. Het kan zijn dat de organisatie uit eigen beweging stopt, of Opgroeien regie kan in het kader van handhaving de vergunning opheffen. In die gevallen is het noodzakelijk dat Opgroeien regie een procedure kan volgen om een nieuwe vergunning toe te kennen.

Artikel 5, tweede lid, van het decreet verleent daartoe delegatie aan de Vlaamse Regering.

De artikelen 17 tot 25 beschrijven hoe de vergunningsprocedure in deze gevallen gebeurt.

Bovendien wordt ook reeds vermeld dat als er meer dan een aanvraag is, er een vergelijkende procedure gevolgd wordt om de keuze te maken, waarbij alleen de aanvrager die de hoogste score haalt, een vergunning zal krijgen.

Artikel 18.

Dit artikel beschrijft dat Opgroeien regie een oproep moet doen om mogelijke kandidaten te informeren over de mogelijkheid om een vergunningsaanvraag in te dienen. De inhoud van de oproep wordt omschreven alsmede het feit dat aanvragen moeten ingediend worden binnen de dertig dagen na het lanceren van de oproep.

Opgroeien regie moet een beslissingskader opmaken om, in geval de vergelijkende procedure van toepassing is, de keuze te kunnen maken tussen de verschillende aanvragen. Aangezien Opgroeien regie beschikt over de gespecialiseerde kennis om te bepalen welke criteria relevant zijn om een keuze te maken, wordt die bevoegdheid bij hen gelegd. Het beslissingskader wordt sowieso tijdig en vooraf volledig kenbaar gemaakt aan iedereen.

Artikel 19.

Artikel 19 beschrijft hoe de aanvraag moet gebeuren en welke informatie de aanvraag moet bevatten. De oproep zelf vermeldt ook de indieningstermijn van de vergunningsaanvraag.

Artikel 20.

Voorliggend artikel bepaalt dat de aanvrager van een vergunning voor het afstammingscentrum naast het aanvraagformulier ook nog een aantal documenten moet bezorgen. Dit kan met de post of via mail of andere elektronische weg gebeuren. Opgroeien regie zal hierover de nodige richtlijnen geven (zoals op welk mailadres dit alles kan bezorgd worden). De administratieve richtlijnen van Opgroeien regie strekken slechts tot richtlijnen van technische aard en houden geenszins een beleidskeuze in.

Artikel 21.

Opgroeien regie zal in een eerste fase de ontvankelijkheid van de aanvraag moeten beoordelen. Hiervoor moeten volgende zaken nagegaan worden:

- is de aanvraag binnen de indieningstermijn die in de oproep is vermeld, op digitale wijze ingediend
- bevat het dossier het volledig ingevulde aanvraagformulier
- werden de vereiste documenten bezorgd

Als de aanvraag met al deze zaken in orde is, kan die verder behandeld worden.

Indien niet, dan wordt de aanvraag niet verder behandeld en zal Opgroeien regie een beslissing tot onontvankelijkheid nemen en deze bezorgen aan de aanvrager.

Artikel 22.

Het vorig artikel bepaalt dat Opgroeien regie de ontvankelijkheid moet beoordelen en welke zaken hiervoor gecontroleerd moeten worden. Voorliggend artikel beschrijft dat na ontvangst van de aanvraag Opgroeien regie onmiddellijk een ontvangstmelding bezorgt en vervolgens dertig dagen de tijd heeft om over de ontvankelijkheid te beslissen.

Als Opgroeien regie na de ontvangstbevestiging vaststelt dat er toch iets ontbreekt in de aanvraag, dan wordt nog de kans gegeven aan de aanvrager om de aanvraag te vervolledigen. Opgroeien regie zal immers via mail laten weten aan de aanvrager welke zaken nog moeten bezorgd en/of aangevuld worden en tegen wanneer. De termijn die Opgroeien regie heeft om te beslissen over de ontvankelijkheid, wordt vanaf die mail maximaal dertig dagen geschorst. Zodra de aanvrager de documenten bezorgt, stopt de schorsing van de termijn. Na verloop van de maximale periode van dertig dagen, kan de aanvraag niet meer aangevuld worden en zal Opgroeien regie de ontvankelijkheid beoordelen op basis van de aanvraag zoals ze voorligt.

Deze aanpak geldt zowel voor de gewone procedure als er maar één aanvraag is, als voor de vergelijkende procedure als er meerdere aanvragen zijn. De verschillende aanvragen zullen dus allemaal op een ander moment een beslissing over de ontvankelijkheid ontvangen. Dit vormt echter

geen enkel probleem aangezien de timing van deze beslissing geen enkele impact heeft op het verloop van de rest van de procedure.

Artikel 23.

Uiterlijk negentig dagen na de einddatum voor de indiening van de aanvraag van een vergunning moet Opgroeien regie de inhoud van de aanvraag of aanvragen onderzoeken en beoordelen.

In het geval er maar één aanvraag is, betreft dit onderzoek één fase: Opgroeien regie zal louter nagaan of de aanvraag voor de vergunning als afstammingscentrum voldoet aan de vergunningsvoorwaarden vermeld in artikel 6 van het decreet van 26 april 2019. Artikel 6 bevat de voorwaarden waaraan een aanvrager voor een vergunning als afstammingscentrum moet voldoen om een vergunning te kunnen krijgen. De voorwaarden van artikel 7 worden niet beoordeeld aangezien de aanvrager hier pas aan moet voldoen als hij vergund is. De naleving daarvan zal gebeuren door middel van toezicht.

In het geval het een om een vergunningsaanvraag van een centrum voor menselijke erfelijkheid is, zal Opgroeien regie nagaan of de aanvrager voldoet aan de voorwaarden vermeld in artikel 10, 1° tot 3° en punt 8° van het voormelde decreet. De overige voorwaarden vermeld in artikel 10, nl. 4° tot 7° betreffen voorwaarden die pas kunnen gerealiseerd worden vanaf de vergunning en waarvan de naleving door middel van toezicht zal gebeuren.

Als blijkt dat de ene aanvraag voldoet aan deze vergunningsvoorwaarden, zal Opgroeien regie een beslissing nemen om de vergunning toe te kennen. Indien niet, zal de vergunning geweigerd worden.

Als er meerdere aanvragen zijn, moet de vergelijkende procedure toegepast worden. In dat geval doorlopen deze aanvragen als het ware 2 fases:

- in de eerste fase gebeurt de controle op het voldoen aan de vergunningsvoorwaarden van artikel 6 en 10, zoals ook gebeurt in het geval er slechts 1 aanvraag is. Alleen de aanvragen die hieraan voldoen, gaan naar de volgende fase.
- in de tweede fase zal Opgroeien regie de aanvragen die aan de vergunningsvoorwaarden voldoen beoordelen en scoren op basis van vergelijkingscriteria en op basis van een gesprek met de aanvrager over de aanvraag. Dit gesprek heeft tot doel meer duidelijk te krijgen bij de aanvraag en de informatie die de aanvrager op de aanvraag bezorgde over de vergelijkingscriteria.

Op basis van de behaalde score in de tweede fase, worden de aanvragen gerangschikt. Opgroeien regie zal aan de aanvraag die de hoogste score haalde, een voornemen tot toekenning van de vergunning bezorgen. De andere aanvragers krijgen een voornemen tot weigering.

In het kader van de vergelijkende procedure worden er bijgevolg niet onmiddellijk beslissingen genomen. De aanvragers hebben de mogelijkheid om een bezwaar aan te tekenen tegen het voornemen. Als na het doorlopen van de bezwaarprocedure toch zou blijken dat Opgroeien regie een foute beslissing nam, kan er een andere beslissing genomen worden dan de voornemens die werden bezorgd. Op die manier wordt vermeden dat Opgroeien regie een beslissing tot toekenning moet herzien bij een bezwaar tegen een weigering.

Zowel bij de gewone procedure, als bij de vergelijkende procedure kan Opgroeien regie bij de beoordeling van de vraag of voldaan is aan de vergunningsvoorwaarden (dus eerste fase van de vergelijkende procedure), rekening houden met de gegevens die blijken uit het dossier, maar ook

met andere elementen die een gegronde indicatie vormen van het gegeven dat de aanvrager niet aan de voorwaarden voldoet of zal kunnen voldoen. Het is immers niet uitgesloten dat Opgroeien regie over informatie beschikt over de aanvrager bijvoorbeeld omdat de aanvrager ook op andere vlakken opdrachten opneemt voor Opgroeien regie. Als die informatie van die aard is dat ze een ernstige indicatie vormt dat de aanvrager niet zal (kunnen) voldoen aan de vergunningsvoorwaarden, dan zal Opgroeien regie dit aan de aanvrager laten weten en meedelen dat de intentie bestaat om op die basis de aanvraag negatief te beoordelen. Aangezien een voornemen of een beslissing dan echter gebaseerd zou zijn op die gegronde indicaties, zal Opgroeien regie in dergelijke situatie de aanvrager steeds horen en daarbij nagaan welke uitleg de aanvrager geeft bij de indicaties die voorhanden zijn. Pas na dat hoorrecht kan Opgroeien regie de knoop doorhakken en beslissen of ze de aanvraag al dan niet weigeren in geval van de gewone procedure, dan wel een voornemen tot weigering opmaken in geval van de vergelijkende procedure.

Artikel 24.

Opgroeien regie heeft vijftien dagen de tijd om de genomen beslissing (bij gewone procedure) of de voornemens (bij vergelijkende procedure) te bezorgen aan de aanvragers. De beslissing en voornemens worden aangetekend of elektronisch bezorgd. Hierin wordt minstens ook vermeld op welke manier de aanvrager een bezwaar kan indienen.

Als er in het geval van de vergelijkende procedure geen enkel bezwaar wordt aangetekend, worden de voornemens vanaf het aflopen van de bezwaartermijn van rechtswege definitief. Hiervoor moet Opgroeien regie dus niet alsnog een beslissing nemen. Het voornemen geldt dan als beslissing.

Artikel 25.

Dit artikel regelt de bezwaarprocedure tegen voornemens of beslissingen in het kader van een aanvraag.

Er is een bezwaar mogelijk tegen volgende voornemens of beslissingen:

- het voornemen tot weigering van de erkenning als de vergelijkende procedure van toepassing is. Zodra er een bezwaar wordt aangetekend worden alle voornemens on hold gezet tot het bezwaar behandeld werd. Pas na behandeling van het bezwaar of de bezwaren, zal er een definitieve beslissing genomen worden over alle aanvragen.
- de beslissing tot weigering van de erkenning als er slechts één aanvrager is

Een bezwaar moet ingediend worden uiterlijk 30 dagen na de kennisgeving van de beslissing. Opgroeien regie zal de ontvankelijkheid beoordelen.

Het bezwaarschrift wordt ten gronde behandeld volgens de regels die zijn vastgesteld bij of krachtens hoofdstuk III van het decreet van 7 december 2007.

Het bezwaar schort de uitvoering van de beslissing niet op.

Artikel 26 tot 30.

Deze artikelen, bepalen, ter uitvoering van de delegatie die aan de Vlaamse Regering in artikel 8, tweede lid, gegeven werd, de nadere regels voor toekenning van een subsidie aan het afstammingscentrum .

Artikel 26

Dit artikel legt de hoogte van het subsidiebedrag vast op 300.000 euro. Het bedrag wordt vastgelegd voor een werking gedurende een volledig kalenderjaar en zal pro rata verminderd als het afstammingscentrum geen volledig kalenderjaar werkt.

Het artikel legt eveneens vast dat het afstammingscentrum aan de vergunningsvoorwaarden moet voldoen, de subsidievoorschriften moet naleven en de decretale opdrachten moet uitvoeren om de subsidie te behouden.

Het artikel bepaalt eveneens de indexformule.

Artikel 27.

Dit artikel legt de voorwaarden vast voor het gevoerde financiële beleid en bevat een bepaling om belangenvermenging tegen te gaan bij de aanwending van de subsidies.

Artikel 28.

De voor het afstammingscentrum vergunde organisatie heeft de mogelijkheid om reserves op te bouwen die als dusdanig moeten opgenomen worden in de balans. Dit artikel legt de hoogte vast van de eventuele reserves alsook de regels voor de aanwending en terugbetaling ervan.

Artikel 29.

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 30.

Dit artikel legt vast hoe de subsidies moeten verantwoord worden. Het verslag moet zowel een functionele (waarbij wordt aangetoond dat de activiteit waarvoor de subsidie is toegekend, werd gerealiseerd) als een financiële verantwoording bevatten. Opgroeien regie kan hierover praktische richtlijnen bepalen, hierbij rekening houdend met de verplichtingen die die organisatie al heeft in het kader van haar vergunning als welzijns- of gezondheidsorganisatie binnen het beleidsdomein WVG, en dit met het doel om de administratieve lasten zo laag mogelijk te houden.

HOOFDSTUK 4. HANDHAVING

Het decreet van 26 maart 2019 bevat in hoofdstuk 7 de volgende maatregelen die kunnen ingezet worden als blijkt dat het afstammingscentrum en of het Centrum menselijke erfelijkheid een inbreuk pleegt op de vergunningsvoorwaarden:

1. Het opleggen van een bestuurlijke maatregel: een begeleidende maatregel, de opheffing of schorsing van de vergunning (art 37 decreet 26 maart 2019);
2. Het verminderen of stopzetten van de subsidie van het afstammingscentrum (art 37, derde lid van hetzelfde decreet) ;
3. Het opleggen van een bestuurlijke geldboete (art 38 van hetzelfde decreet).

De Vlaamse Regering beschikt over de delegatie (artikel 37, tweede en derde lid), om de nadere regels vast te leggen voor de te volgen procedure bij het opleggen van deze sancties.

Het bestuur beschikt over de beoordelingsbevoegdheid om de sanctie op te leggen.

Enkel voor wat betreft de verleende subsidies beschikt het bestuur niet over deze beoordelingsbevoegdheid maar moet de subsidie worden teruggevorderd indien de subsidievoorwaarden niet werden nageleefd of de subsidie niet werd aangewend voor de doeleinden waarvoor ze werden verleend of indien de controle op de besteding van de subsidies werd verhinderd.

De bepalingen van artikel 11 tot en met 14 van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof (Algemene Bepalingenwet) zijn van toepassing op elke door de Vlaamse gemeenschap verleende subsidie. Dat betekent dat indien de situaties vermeld in artikel 13 of 14 van de Algemene Bepalingenwet zich voordoen, de terugbetaling zal worden gevorderd of de uitkering van de subsidie zal worden opgeschort.

Artikel 31.

Dit artikel bepaalt dat bij de vaststelling van een inbreuk door de aanmaning de mogelijkheid wordt gegeven aan de organisatie om de inbreuk te herstellen.

Deze mogelijkheid om een aanmaning op te maken, wordt achterwege gelaten indien er hoogdringendheid is of als kan aangetoond worden dat de vastgestelde inbreuk niet kan hersteld worden.

Een voorbeeld hiervoor kan de afwijking van de subsidies voor een ander doeleinde zijn of een ernstige inbreuk op de integriteit van de betrokkenen die zich wenden tot het afstammingscentrum.

De aanmaning is geen sanctie maar een verwittiging aan de organisatie om een inbreuk te herstellen en om binnen de aangegeven termijn gevolg te geven aan de opgelegde maatregel.

Artikel 32.

In dit artikel, ter uitvoering van de delegatieopdracht vervat in artikel 37, tweede lid, van het voormelde decreet, worden de situaties opgesomd die kunnen leiden tot de schorsing van een vergunning.

Artikel 33.

Dit artikel, ter uitvoering van de delegatie vervat in artikel 37, tweede lid, van het voormelde decreet, legt de situaties vast die aanleiding kunnen geven tot de opheffing van de vergunning.

Artikel 34 en 35

Deze artikelen, eveneens ter uitvoering van de delegatie vervat in artikel 37, tweede lid, van het decreet van 26 april 2019, bevat bepalingen met betrekking tot de procedure voor het bezwaar tegen het opleggen van een bestuurlijke maatregel.

Artikel 36

Artikel 37, tweede lid, van het decreet van 26 april 2019 geeft de delegatie aan de Vlaamse Regering om de wijze te bepalen waarop de gegevens aan het Vlaams Centrum voor Adoptie ter beschikking te stellen in het geval van een opheffing of schorsing. Deze procedure voor gegevensoverdracht geldt ook in het geval van vrijwillige stopzetting van activiteiten. De Vlaamse Regering moet eveneens de vorm en termijnen vastleggen voor de gegevensoverdracht en voorzien in een bezwaarprocedure.

Artikel 36 van dit ontwerp voert deze delegatie uit en delegeert een aantal technische en operationele zaken aan het Vlaams centrum voor Adoptie, met name de termijn van overdracht en de wijze waarop de overdracht van gegevens moet geschieden. De tweede paragraaf bepaalt het kader van deze gegevensoverdracht.

De derde paragraaf voorziet een bezwaarprocedure. Er wordt een hiërarchisch beroep voorzien bij de leidend ambtenaar van het agentschap Opgroeien regie.

De artikelen 37 tot en met 39

Deze artikelen bevatten, ter uitvoering van de delegatie aan de Vlaamse Regering opgenomen in artikel 37, derde lid van het voormelde decreet, de nadere regels voor het verminderen en stopzetten van de subsidies.

Deze bepalingen gelden uiteraard met inachtneming van de bepalingen (artikel 13 en 14) van de Algemene Bepalingenwet die bepalen in welke omstandigheden een begunstigde van subsidies gehouden is tot terugbetaling van (een deel van) de subsidies en bepaalt wanneer de betaling van de subsidies kan worden opgeschort.

Artikel 37

Dit artikel verwijst voor de duidelijkheid naar de decretale bepalingen (artikel 37, derde lid van het voormelde decreet), in verband met de vermindering of stopzetting van de subsidies alsook naar het verval van de subsidiebeslissing bij niet verantwoording van de besteding van de subsidies (toepassing van artikel 76 van het besluit van de Vlaamse Regering ter uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019).

Dit artikel legt, evenals artikel 38 en 39, ter uitvoering van voormelde delegatie, de procedure vast die zal gehanteerd worden wanneer de vermelde beslissingen inzake de subsidies worden genomen. Opgroeien regie zal werken met een voornemen waarop het afstammingscentrum een verweer kan kenbaar maken of kan vragen om gehoord te worden.

Artikel 38

De beslissing om de subsidies te verminderen, stop te zetten of terug te vorderen zal zowel digitaal als aangetekend aan het afstammingscentrum bezorgd worden.

Artikel 39

Dit artikel regelt de gegevens die elke beslissing tot terugvordering, vermindering, stopzetting of schorsing moet bevatten.

Artikel 40

Dit artikel legt, ter uitvoering van de delegatie aan de Vlaamse Regering vermeld in artikel 38, derde lid van het voormelde decreet, de criteria vast waarmee rekening moet gehouden worden bij de vaststelling van de hoogte van het bedrag van een bestuurlijke geldboete, in de gevallen dat deze kan opgelegd worden, zoals vermeld in artikel 38 van het decreet van 26 april 2019.

Artikel 41

Dit artikel, eveneens ter uitvoering van de delegatie opgenomen in artikel 38, derde lid van het voormelde decreet, legt vast dat de geldboete alleen kan opgelegd worden als het afstammingscentrum of het centrum menselijke erfelijkheid de kans heeft gekregen zijn verweer mee te delen. Op vraag wordt het afstammingscentrum of het centrum voor menselijke erfelijkheid gehoord.

De laatste paragraaf bevat de gegevens die de beslissing moet bevatten.

Artikel 42

Dit artikel behoeft geen toelichting.

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er zal een subsidie van 300 duizend euro worden toegekend aan het afstammingscentrum.

Deze subsidie van 300 duizend euro voor het afstammingscentrum gaat uit van volgende aannames:

Eenzijds wordt ervan uit gegaan dat er nood is aan 0,8VTE maatschappelijk werker (barema MV1) voor het informeren van degene die informatie wenst over zijn afstamming of vragen heeft over zijn afstamming (het gaat hier om het beantwoorden van e-mails, telefoonpermanentie en het onderhoud van de website) aan een kostprijs van 50.000 euro (incl. 15 % voor alle werkingsuitgaven gerelateerd aan dit personeelslid).

Anderzijds wordt er een multidisciplinair team samengesteld van 2,1 VTE maatschappelijk werker aan een kostprijs van 131.250 euro (incl. 15 % voor werkingsuitgaven gerelateerd aan deze personeelsleden)

en 1 VTE-psycholoog en 0,5 VTE-jurist aan een kostprijs van 117.450 euro (incl. 15 % voor werkingsuitgaven gerelateerd aan deze personeelsleden) voor het opnemen van de begeleidingen. Het gaat hier om het voeren van de intakegesprekken en de begeleidingen bij de rootsvraag zelf, daaropvolgend de begeleidingen bij een match of niet match, juridische bijstand, alsook de extra gesprekken in het kader van gedwongen adoptie.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer JVE/AVP/19/0558 werd verleend op 24 december 2019.

Het begrotingsakkoord met referentienummer DepFB/BOBFO/JW/15650 werd verleend op 5 februari 2020 op voorwaarde dat een verhoging van het jaarlijkse subsidiebedrag opgevangen wordt binnen de beschikbare kredieten van Opgroeien regie en bij uitbreiding het beleidsdomein WVG.

B. ESR-TOETS

Deze subsidie zal worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT op ESR 3432 'adoptie' van de begroting van Opgroeien regie (luik Kind en Gezin).

De toelage van Opgroeien regie werd reeds bij BO2018 recurrent verhoogd met 300 duizend euro in dit kader.

De budgettaire weerslag van voorliggend BVR kan bijgevolg worden opgevangen binnen de begroting van Opgroeien regie.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg;
- 5 conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Dit voorontwerp van besluit zal voor advies worden voorgelegd aan de Raad van State.

Het ontwerp zal tevens worden voorgelegd aan de Vlaamse Toezichtscommissie voor advies.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 26 april 2019 houdende de oprichting van een afstammingscentrum en een DNA-databank

2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

- te gelasten over het voormeld gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;
- te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Vlaamse Toezichtscmissie in te winnen.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE